

Tabiat nedir, fabrika mıdır, kanun mudur, kural mıdır, tabiatçıların tabiat dedikleri şey nedir? Bizce tabiat bu alemdir, onları nasıl yanıltmışlar?

Tabiat bir sanattır, sanatkar olamaz; bir fiildir fail olamaz; bir edilgendir etken olamaz; bir mistardır master olamaz; vehmi bir kurgudur hakikat ve gerçek olamaz.

Mistar, ustanın sanatında kullandığı bir alettir; master ise işi yapan hakiki fail demektir. Şimdi binayı yapan usta meydanda dururken ustanın aletine işaretle "*İşte binanın mucidi bu.*" demek ahmaklığın en acaibi olsa gerek.

Tabiat ve esbap denilen şeyler olsa olsa Allah'ın sanatlarında bir alet bir araç bir bahane olabilir bundan fazlasını bunlara vermek akla aykırı bir durumdur.

Tabiat kavramı, kainattaki kanunların toplamından hasıl olan insanın hayalindeki bir kurgusudur. Yani harici bir varlığı olan bir şey değildir. Allah kainatta işlerini ve icraatlarını sebepler eli ile yaptığı için, sebepler zahiren insanların yüzeysel nazarında icraat ve işlerin hakiki sahibi ve mucidi gibi duruyor. İnsanlar bu kanunlara ve sebeplere ünsiyet ve ülfet ettikleri için zamanla neticeyi sebepten bilmeye başlıyorlar. Allah'ın her bir sebep arkasındaki Rububiyetini ve Uluhiyetini göremiyorlar. Bu da zamanla insanın akıl ve kalp dünyasında Allah'ın unutulmasına ve gafletine sebebiyet veriyor. İnsanların bu kısır bakışı ve bir takım günahları insanın kalbinde ve manevi aleminde bir takım kirlenmelere ve paslanmalara yol açıyor ve en nihayetinde tabiat içinde boğulup gidiyor.

Evet, insanları tabiat ve esbap bataklığına sürükleyen şey, Allah'a olan gafletleri, onu hakkı ile iyi tanıyamamalarıdır. Allah'ı unutmuş olan bir ahmak kainatın mucidini kabul edip arama sadedinde iken, önüne kainatın sisteminden türemiş olan tabiat mevhumunu görünce hemen ona İlah diye sarılıyor. Burada zihni bir baskı ve aramaktan gelen bir dikkat bozukluğu sayesinde vehim ile hakikati temyiz edemiyor. Adi sebebi kamil neticenin mucidi ve yaratıcısı zannediyor. Ve kendini arama sıkıntısından kurtarıyor.

Risale-i Nurların bütün kısımları bu tabiat fikrini çürütüyor. Özellikle [Tabiat Risalesi](#) kati bir şekilde tabiatın mahiyetini ve icattan uzak olduğunu ispat ve izah ediyor.

Güneşin aynı anda ve aynı şekilde milyonlarca parlak yüzeylerde ve şeffaf cisimler üstünde yansması vardır. Şayet o milyonlarca yansımaları bir güneşe vermez isen, o zaman parlak ve şeffaf şeyler adedince güneşleri kabul etmek zorunda kalırsın ki bu imkansız bir şeydir.

Aynı şekilde, bir tek İlahı kabul etmez isen atomlar adedince İlahları kabul etmek zorunda kalırsın ki bu imkansız bir şeydir. Zira bir atomun küçük bir adım atması, bütün kainatı bilmesi ve görmesi ile mümkündür. Çünkü kainat ile atom arasında muazzam bir hassas denge ve ölçü vardır. Atom parçası bu dengeleri bilmeden görmeden adım atamaz. Öyle ise ya atom İlah gibi her şeyi bilir ve görür diyeceksin ya da Allah'ın bir memurudur diyeceksin.